

**"668 ve 669 SAYILI OHAL KHK.LERİ İLE
JANDARMA'NIN HUKUKİ DURUMUNDA YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER İLE İLGİLİ BİR İNCELEME"**

(2. BÖLÜM)

Hazırlayan:

Av. Orhan ÇELEN

**VIII - JANDARMA GENEL K.LIĞI, EMNİYET
GN.MD.LÜĞÜ VE SAHİL GÜVENLİK K.LIĞI
ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN NASIL YÜRÜTÜLECEĞİ
BELİRLENMİŞTİR:**

668 sayılı KHK.nin 12 inci maddesiyle, 2803 sayılı "Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu"nun "*İlişkiler, Çalışma ve İşbirliği Esasları*" başlıklı üçüncü kısmındaki 12 inci maddesi yeniden düzenlenmiş ve Jandarma Genel K.lığı, Emniyet Gn.Md.lüğü ve Sahil Güvenlik K.lığı arasındaki ilişkilerin nasıl yürütüleceği belirlenmiştir.

MADDENİN ESKİ HALİ	MADDENİN YENİ HALİ
<p>MADDE 12 - Emniyet ve asayiş görevi ifa eden il jandarma alay komutanlıkları ve ast kademeleri; mülki görevlerin yapılması yönünden mahallî mülkî idare amirine, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ile lojistik faaliyetlerin yürütülmesinden kendi amirlerine karşı sorumludurlar.</p> <p>Mahallî mülkî idare amirleri ile adlî ve askeri makamlar; kanun ve nizam hükümlerine uygun isteklerini acele hallerde sözlü olarak yapabilirler. Ancak bu istek enkısa zamanda yazılı olarak teyit edilir. Diğer makamların istekleri mahallî mülkî idare amirleri kanalı ile jandarmaya görev olarak verilir.</p> <p>Görevleri ile ilgili olarak jandarmanın diğer makamlarla ilişkileri, birlikte çalışma ve işbirliği esasları da dahil jandarmanın komuta ve kontrol ilişkileri yönetmelikte açıklanır.</p>	<p>Madde 12 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-668/12 md.)</p> <p>Lüzum görüldüğü hallerde İçişleri Bakanı tarafından, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı arasında her kademedeki personel, geçici olarak görevlendirilebilir. İçişleri Bakanı bu yetkisini il valilerine devredebilir.</p> <p>Ayrıca, İçişleri Bakanının onayıyla; Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı silah, mühimmat, teçhizat, taşıt ve diğer taşınırları ile taşınmazlarını birbirlerine geçici olarak tahsis edebilirler veya bedelsiz olarak devredebilirler.</p> <p>Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.</p>

Yeni düzenleme öncesi durum: Maddenin eski halinde, il jandarma komutanlıkları ve ilçe jandarma komutanlıklarının mülki görevlerin yürütülmesi yönünden mahallî mülkî idare amirine bağlı oldukları, maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ile lojistik faaliyetlerin

yürütülmesinden ise sadece kendi amirlerine karşı sorumlu olduklarını ifade eden bir düzenleme söz konusu idi.

Yeni düzenleme ile madde metninde böyle bir ifadeye yer verilmemiştir. Zira, 2803 sayılı JTGYK.nun değişikliğe uğrayan bütün maddeleri birlikte el alındığında, artık Jandarmanın doğrudan mülki amirlere bağlı olacağını tartışmasızdır.

Burada şu hususlara değinmekte fayda var:

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu 11/A maddesine göre Vali; *“İl sınırları içinde ... suç işlenmesini önlemek, kamu düzen ve güvenini korumak için gerekli tedbirleri alır. Bu maksatla Devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam eder, bu teşkilat amir ve memurları vali tarafından verilen emirleri derhal yerine getirmekle yükümlüdürler.”* Bu maddeye göre vali, il sınırları içerisinde bulunan genel ve özel bütün kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir. Aynı Kanununun 32/A maddesine göre de, kaymakam, ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel kolluk kuvvet ve teşkilatının amiridir. Keza, aynı Kanununun 18 inci maddesiyle valiler, 34 üncü maddesiyle de kaymakamlar genel ve özel kolluk amirlerinin birinci derecede sicil amiri oldukları belirlenmiştir. JTGYK.nun 7/a maddesi de, Jandarmaya sorumluluk alanında emniyet ve asayiş ile kamu düzenini

sağlama görevini vermiş bulunmaktadır. 2803 sayılı JTGYK.da KHK.ler ile yapılan değişiklik sonrası, Jandarmanın tüm görev ve sorumlulukları yönünden doğrudan mülki makamların emrine girdikleri açıktır. Dolayısıyla artık sadece, emniyet, asayiş ve kamu düzenine ilişkin karar ve emirlerini yürütmek bakımından değil, tüm 7 inci maddede gösterilen tüm görevlerinin yerine getirilmesi açısından mülki amirlerin kendi yetki sahaları içinde Jandarmanın amiri sıfatını taşıdıkları açıktır. Artık ilişkilerde eskiden olduğu gibi sınırlı bir amirlik değil, mutlak bir amirlik söz konusudur.

Yeni düzenlemeler ile, mülki amirler ile Jandarmanın hizmet münasebetlerini bu hükümler çerçevesinde değerlendirmek gerekir. JTGYK.dan yeni değişiklikleri; Jandarmanın sadece mülki görevleri yönünden değil, bütün görevlerinin ifası yönünden idare amirlerine karşı sorumluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla yeni hükümler dikkate alındığında, il jandarma komutanlıkları ve ast kademelerinin, emniyet, asayiş ve kamu düzeninin sağlanması yanında maiyetlerinin sevk ve idaresinden, disiplin, eğitim, özlük hakları ile lojistik faaliyetlerin yürütülmesinden dolayı da mülki amirlere karşı sorumludurlar. Bu görevlerin yerine getirilmesi açısından,

kendi amirlerine karşı olan sorumlulukları, mülki amire karşı olan sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır.

Maddenin yeni halinin 1. Fıkrası ile, ihtiyaç hasıl olduğunda, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı arasında her kademedeki personelin, geçici olarak görevlendirilebilmesine imkan sağlanmış, ayrıca buna karar vermeye İçişleri Bakanı yetkili kılınmıştır. Ancak, İçişleri Bakanı bu yetkisini il valilerine devredebilecektir.

Jandarmanın mülki amirlere olan bu bağlılığı, askeri hiyerarşik bir bağlılık olmayıp, tamamen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri içerisinde mütala edilen bir bağlılıktır. Nitekim, 668 sayılı KHK.nin 21 inci maddesiyle, 2803 SK.na eklenen Geçici 4 üncü madde bu konuyu şimdilik düzenlemiştir. Bu Maddenin a fıkrasına göre, *“Disiplin işlerine ilişkin özel kanun çıkarılana kadar jandarma personelinin disiplin suç ve cezaları Emniyet Teşkilatı disiplin mevzuatına göre belirlenir. Diğer hususlarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır”*.

Keza 668 sayılı KHK. ile, JTGYK.nun 13 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile, Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, JTGYK.da hüküm bulunmayan

hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun uygulanacağı öngörülmüştür(Bkz. Md. 13/1). Bunlara ilişkin açıklamalara 13. Maddeyle ilgili olarak aşağıda değineceğiz.

Maddenin 2. Fıkra ile de, İçişleri Bakanının onayıyla; Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı silah, mühimmat, teçhizat, taşıt ve diğer taşınırları ile taşınmazlarının birbirlerine geçici olarak tahsis edebilmesi veya bedelsiz olarak devredibilmesi olanağı getirilmiştir. Bu hüküm, Jandarma Genel K.lığının envanterinde bulunan ağır silahların ve bunların teçhizatının İçişleri Bakanı'nın onayı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'ne tahsis ya da devredilebilmesine imkan sağlaması açısından dikkate değer bir yeni düzenlemedir.

Maddenin 3. Fıkra ile de, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığınca yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

IX - PERSONEL KAYNAKLARI VE BUNLARA UYGULANACAK MEVZUAT YENİDEN BELİRLENMİŞTİR:

668 sayılı KHK.nin 13 üncü maddesiyle, 2803 sayılı “Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu”nun “Dördüncü Kısım, Birinci Bölümündeki “*Personel, kaynakları ve uygulanacak mevzuat*” başlıklı 13 üncü maddesi yeniden düzenlenmiştir.

MADDENİN ESKİ HALİ	MADDENİN YENİ HALİ
<p>Personel, Kaynakları ve Uygulanacak Mevzuat</p> <p>MADDE 13 - Jandarma Genel Komutanlığı personeli; subay, astsubay, uzman jandarma, askeri öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.</p> <p>Jandarma subay ve astsubaylarının kaynak ve yetiştirilmeleri ile terfi, izin, sicil ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre yürütülür. Jandarma subay ve astsubayları duyulan ihtiyaca göre Genelkurmay Başkanlığının onayı alınmak kaydıyla sınıflara ayrılır.</p> <p>Jandarma Genel Komutanlığının kendi kaynaklarından karşılanamayan subay ve astsubay ihtiyacı kendi kuvvetleriyle ilişkileri saklı kalmak şartıyla Jandarma Genel Komutanlığının talebi, Genelkurmay Başkanlığının onayı ile Kuvvet Komutanlıklarından sağlanabilir.</p> <p>Uzman Jandarma personelinin meslekten ayrılma, yükselme, izin, sicil ve ödül işlemlerinde 635 sayılı Uzman Jandarma Kanunu hükümleri uygulanır.</p>	<p>Personel, kaynakları ve uygulanacak mevzuat:</p> <p>Madde 13 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-668/13 md.)</p> <p>Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır. Ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümler uygulanır. (Ek cümle: 25/7/2016-KHK-669/110 md.) Jandarma Hizmetleri Sınıfı hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığının diğer hizmet sınıflarındaki kadrolarında bulunan Devlet memurları, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarındaki emsallerinin yararlandığı mali ve sosyal haklardan aynı şekilde</p>

<p>Sivil memurların adaylığa kabul edilme, aslı memurluğa atanma, yer değiştirme, memurluktan çıkarılma hususları ile yükselme, izin, sicil ve ödül işlemleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu esaslarına göre yapılır.</p> <p>İşçilerin işe alınma, işyeri değişikliği, yükselme, izin, sicil, ödül ve hizmet akdinin feshi işlemleri 1475 sayılı İş Kanunu ile varsa geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yapılır.</p>	<p>yararlanırlar.</p>
--	-----------------------

Öncelikle, madde başlığı olan “Personel, kaynakları ve uygulanacak mevzuat” ibaresinin madde içeriğinin yeni haliyle uyumlu olmadığını, dolayısıyla madde başlığının değişmesi gerektiğini ifade etmeliyiz. Maddenin eski halinin birinci fıkrasında yer alan, “*Jandarma Genel Komutanlığı personeli; subay, astsubay, uzman jandarma, askeri öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşur.*” ifadesinin karşılığı, 2803 sayılı JTGYK.na, 25/7/2016 tarihli ve 669 sayılı KHK.nin 113 maddesiyle eklenen 13/A maddesinde görebiliriz. Bu maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının subay ve astsubay ve diğer personel ihtiyacının nasıl karşılanacağı ve yeni kurulan Jandarma ve

Sahil Güvenlik akademisi ile ilgili kurallara yer verilmiştir. Bu madde ile ilgili açıklamalarımızı, 669 sayılı KHK. Hakkındaki inceleme bölümünde bulabilirsiniz.

13 üncü maddenin 1. Fıkrasının eski halinde, Jandarma Genel Komutanlığı personelinin; subay, astsubay, uzman jandarma, askeri öğrenci, erbaş ve erler ile sivil memurlar ve işçilerden oluşacağı hükmüne yer verilmişti. Yeni düzenlemede, personel tanımında sadece, “*Jandarma Hizmetleri Sınıfı personeli*” ifadesine yer verilmiştir. Ancak Jandarma Hizmetleri Sınıfı’nın kimlerden teşkil olacağı ise, 668 sayılı KHK.nin 22 inci maddesiyle 657 sayılı DMK.nun 36 ıncı maddesine eklenen bir bent ile çözümlenmiştir.

“*Jandarma Hizmetleri Sınıfı*” Bu sınıfın kimlerden oluşacağı hususu, 668 sayılı KHK.nin 22 inci maddesiyle, 657 sayılı DMK.nun 36 ıncı maddesine bir bent eklenmek suretiyle çözümlenmiş ve 657 sayılı DMK.nun 36 ıncı maddesinin, “VII-Emniyet Hizmetleri Sınıfı” başlıklı bendinden sonra gelmek üzere,

“VIII- JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI”

Bu sınıf Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay ve uzman jandarmaları kapsar”

Şeklinde bir bent eklenmiştir.

Maddenin 1. Fıkrası; Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun uygulanacağını, ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümlerin uygulanacağını amirdir. Bu fıkranın muhteviyatı, Jandarma Hizmetleri Sınıfını asli olarak, jandarma subayının, jandarma astsubayının ve uzman jandarmaların teşkil edeceğini söyleyebiliriz. Burada sözleşmeli subay ve astsubaylar ile 3269 sayılı Kanuna göre istihdam edilen uzman erbaşlar ile 6191 sayılı Kanuna göre istihdam edilen erbaş ve erlerden bahsedilmemiş olması, onların J.Gn.K.lığı bünyesinde görevlendirilmeyecekleri anlamına gelmemektedir. Ancak bu düzenlemenin gerekçesini, onların sadece statüleri gereği sözleşmeli olmaları yüzünden kendi özel kanunlarına tabi olacaklarının bir sonucu görebiliriz.

Esasen 13 üncü maddenin 1. Fıkrasında, “Ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelere göre ... 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümler uygulanır”. şeklindeki cümlesinde Uzman Erbaş Kanunu ibaresinin yer alması da, bunu kanıtlamaktadır. Ancak burada, 3269 sayılı K. yanında, 4678 sayılı “Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay Ve Astsubaylar Hakkında Kanun” ile 6191 sayılı “Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu”na da atıf yapılması gerekirdi diye düşünmekteyiz.

TSK.Per.K.na yapılan atıf: Maddenin 1. Fıkrası ile; rütbeli jandarma personelinin nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelere göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümlerin uygulanacağı öngörülmüştür. Buradan çıkan sonuç, jandarma subay ve astsubayları ile uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelere göre TSK.Per.K. hükümleri tatbik olunacağıdır.

Jandarmada mevcut ve bunun haricinde kalan askeri ve sivil personel kendi özel kanunlarına tabidir. Buna göre, uzman jandarmalar; 28.5.1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa, uzman erbaşlar; 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabidirler. sivil memurlar ise, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidirler. (Devlet Memurları Kanununun, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmakta olan sivil memurlara uygulanmayacak hükümleri için bkz: DMK. 232). Jandarma teşkilatında görev yapan işçilere ise, 1475 sayılı İş Kanununun ile yürürlükte bulunan toplu iş sözleşmesi hükümleri uygulanır.

Rütbeli jandarma personelinin nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Maddenin 2. Fıkrasınının 668 sayılı KHK. İle değişmeden önceki halinde, “*Jandarma subay ve astsubaylarının kaynak ve yetiştirilmeleri ile terfi, izin, sicil ve ödül işlemleri 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu esaslarına göre yürütülür*” hükmüne yer verilmiş ve muvazzaf personelin *kaynak ve yetiştirilmeleri ile terfi, izin, sicil ve ödül işlemleri* açısından doğrudan 926 sayılı TSK. Personel Kanununa tabi olacağı

öngörölmüştü. Maddenin, 668 sayılı KHK. İle değişik birinci fıkrası ise, *“Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanır. Ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümler uygulanır”*. hükmüne yer vermiştir.

Bu düzenleme ile, personelin statüsüne ve rütbesine göre sadece nasıp, terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından 926 sayılı TSK.Per.K.nun uygulanması öngörölmüş, diğer yönlerden ise 2803 sayılı JTGYK.nda hüküm varsa o hükmün, yoksa 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun uygulanması yönünde olmuştur.

Bu düzenlemenin, Jandarma personelinin rütbelerinin halen askeri rütbelerle aynı olmasından ve TSK.deki emsalleri ile aralarında bu aşamada maaş ve özlük hakkı kaybının yaşanmaması düşüncesinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Ancak bunun bu geçiş döneminde ve geçici bir süre ile sınırlı olacağını, ileride Jandarma personelinin rütbelerinin isimlendirilmesinde askeri rütbe uygulamasından

vazgeçilebileceği gibi, Jandarma personelinin rütbe, nasıp, mali ve sosyal haklarının kendi özel kanunlarında ayrıca düzenleneceğini de değerlendirmekteyiz.

Bu fıkra 25/7/2016 tarihli ve 669 sayılı KHK.nin 110 md. İle eklenen ve Jandarmadaki Devlet memurlarını ilgilendiren cümleyi de burada vurgulamak gerekir. Bu cümleye göre, Jandarma Hizmetleri Sınıfı hariç olmak üzere Jandarma Genel Komutanlığının diğer hizmet sınıflarındaki kadrolarında bulunan Devlet memurları, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarındaki emsallerinin yararlandığı mali ve sosyal haklardan aynı şekilde yararlanacaklardır.

Jandarma subay ve astsubayların rütbe terfi ve kademe ilerleme esasları:

Bu bölümde 926 sayılı TSK. Per.K.na yapılan bu atıf sebebiyle, Jandarma personelinin nasıp ve terfi işlemleri hakkında özet bilgi vermek faydalı olacaktır.

1. Subayların Rütbe Terfi ve Kademe İlerlemesi Esasları:

a. Jandarma Subayların Rütbe Terfi Esasları: 926 sayılı TSK. Per.K.nun 38 inci maddesi subayların rütbe terfi şartlarını düzenlemiş bulunmaktadır. Anılan maddeye göre rütbe terfi şartları şunlardır (Bkz. Per. K. 38/1.fıkra) :

(1). 926 sayılı TSK.Per.K.nun 54 üncü maddesinde belirtilen durumlar haricinde rütbeye mahsus bekleme süresini tamamlamış olmak,

(2). Rütbeye mahsus normal bekleme süresinin binbaşılarda üç, albaylarda iki yıllık, diğer rütbelerde üçte ikisi oranında, kıdem alanlar için fiili bekleme süresinin (albaylar hariç) binbaşılarda iki yıllık diğer rütbelerde üçte ikisi oranında yıllık sicili bulunmak,

(3). Subay Meslek Programları Yönetmeliğinde gösterilen kıt'a hizmetlerini yapmış olmak,

(4). Üst rütbe kadrosunda açık bulunmak,

(5). General ve amiralliğe yükselecek albaylar için üst rütbe kadrosunda 49 uncu maddede yazılı oranlar içinde açık bulunmak.

Yukarıda belirtilen şartlara haiz olan subayların terfileri aşağıdaki esaslara göre yapılır: (Bkz. Per.K. 38/2.fıkra)

(a). Yükselme sırasına girmiş bulunan teğmen-yarbayların terfii: Yükselme sırasına girmiş bulunan teğmen-yarbayların sicil notu ortalamaları tesbit edilir ve sınıfları içerisinde (kurmay subaylar kendi sınıflarında), branşlara ayrılan

sınıflarda ise branşları içerisinde yeterlik derecesine göre sıralanırlar. Bilahare bu sıralama esas alınmak suretiyle; teğmen-binbaşılar için sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60 ve daha yukarısı, yarbaylar için % 70 ve daha yukarısı olanlardan bir üst rütbedeki kadro açığı kadarı en üstün yeterlik derecesinden başlanmak üzere bir üst rütbeye terfi ettirilir. Diğer terfi şartlarını haiz olduğu halde üst rütbede kadro açığı bulunmadığı için terfi edemeyenler derece ilerlemesi yaparlar. TSK. Per.K.nun 36. 58 ve 65 inci maddelerine göre 30 Ağustos tarihinden sonra terfi etme durumunda olanların, terfi eden emsallerinin şartlarını haiz olmak kaydıyla, kadro açığı şartı aranmadan bir üst rütbeye terfi işlemleri derhal yapılır.

(b). Albayların terfii: Jandarma Genel Komutanlığınca yükselme sırasına giren albaylardan sicil notu ortalaması sicil tam notunun %60 ve daha yukarısı olanlar tespit edilir. Bunlar sıralama notuna göre kendi sınıfları içerisinde, kurmaylar sınıflarına bakılmaksızın kendi aralarında sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan albaylardan sıralama notu sicil tam notunun %70 ve daha yukarısı'nın değerlendirmeye alınacağı görülmektedir. Ancak, bunların hangi kurula tarafından ve nasıl değerlendirileceği konusunda bir düzenleme yoktur. Per.K.nun 38 inci maddesindeki düzenlemeye göre, TSK.

açısından bunun Yüksek Askeri Şura tarafından yapılacağı açıktır. Esasen JTGYK.nun 13 üncü maddenin İkinci fıkranın son cümlesinde şu hükme yer verilmiştir:

“Nasıp ve terfi yetkilerinin kullanılmasıyla ilgili olan; 926 sayılı Kanun ve diğer kanunlarla, İçişleri Bakanlığı dışında, başka mercilere verilmiş inha, seçim, görüş alma ve benzeri yetkilere dair hükümler Jandarma Genel Komutanlığı personeli bakımından uygulanmaz. Uzman jandarma ve uzman erbaşların nasıp ve terfileri Jandarma Genel Komutanlığınca özel kanunlarına göre yapılır.”

Görüldüğü üzere bu hüküm, nasıp ve terfilerin kullanılmasıyla ilgili olan ve İçişleri Bakanlığı dışında başka mercilere verilmiş olan, seçim yetkisinin J.Gn.K.lığı personeli bakımından uygulanmayacağını amirdir. Dolayısıyla Yüksek Askeri Şura'nın Jandarma generalliğine terfi ve general rütbe yükseltmelerinde seçim yetkisi bulunmamaktadır. Ancak bu durumda yetki hangi kurula ait olacaktır, Kanunda halihazırda bu boşluk halindedir. İkinci fıkrada, bunların terfilerinin müşterek kararname ile yapılacağı vurgulandığına göre, değerlendirmeye yetkili makamında üçlü kararnameyi imzalayan makamlarca kullanılacağını kabul etmek gerekir.

(c). Üstün başarılı üsteğmen, yüzbaşı ve binbaşılının terfi esasları: Jandarma yüzbaşı ve binbaşılının bu rütbelere ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait

her yılki sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelerine göre kendi sınıfları içerisinde (kurmaylar sınıflarına bakılmaksızın kendi aralarında) ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan subaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8'ine kadar, yardımcı sınıflar için %4'üne kadar İçişleri Bakanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir(bkz. JTGYK. 13/1. Son cümle).

(d). Uzun süreli tedaviye tabi tutulanların rütbe terfii: Yükselme sırasına girmiş bulunan jandarma subaylarından görev esnasında yaralanmaları nedeniyle uzun süreli tedaviye tabi tutulanların rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği işlemleri; sicil notu ortalamasına göre, TSK.Per.K.nun 38 inci maddenin birinci fıkranın (b), (c), ve (d) bentlerindeki şartlar aranmadan yapılır.

Subay Sicil Yönetmeliği: Her yıl düzenlenecek sicil belgelerinin şekli ve muhtevası ile sınıf, rütbe ve görevlerinin özelliklerine göre ne surette, kimler tarafından, hangi

zamanlarda doldurulacağı, sicil notunun verilme esasları ve Per.K.nun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sebeplerle terfi edemeyenlerin gelecek yıldaki terfi işlemlerinin ne şekilde yapılacağı, sicil değerlendirme denetleme kurullarının kuruluş ve çalışma esasları ile görevleri ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir.

b. Jandarma Subayların Kademe İlerlemesi Esasları:

Subayların kademe ilerlemesi esasları TSK. Per.K.nun 45 inci maddesinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Subaylar aşağıda yazılı esaslara göre her yıl kademe ilerlemesi yaparlar:

Subayların Kademe ilerleme şartları şunlardır (Per.K. 45/a):

- 1). Bulduğu kademedeki bir terfi yılını doldurmuş olmak,
- 2). Bulduğu rütbede ilerleyebileceği bir ileri kademe bulunmak,
- 3). Sicil notu, sicil tam notunun %60 ve daha yukarısı olmak.

Yukarıdaki şartları haiz olan subaylar, her yıl kademe ilerlemesi yaparlar.

Rütbelere ve rütbe kıdemliliklerine ait kademeler: Rütbelere ve rütbe kıdemliliklerine ait kademeler ve bu kademelerin üst derece maaş kademelerine sirayeti subaylar hakkında Per.K.nuna EK-VI, astsubaylıktan subaylığa geçenler hakkında Per.K.na EK-VII sayılı çizelgede gösterilmiştir. Kademe ilerlemesi suretiyle üst rütbe maaşı almış olmak, üst rütbeye terfi gerektirmez.(Per.K. 45/b)

Kademe ilerlemesinin nasıl yapılacağı ve onay makamları, Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir. (Per.K. 45/c)

Bekleme süreleri sonunda üst rütbeye terfi eden subaylar, yeni rütbelerinin birinci kademesine de ilerlemiş olurlar. Bekleme süreleri dışında rütbe terfi eden subaylar da yeni rütbelerinin birinci kademesine ilerlemiş sayılırlar. Bunların yeni rütbe kademe aylıkları evvelki aylıklarından az olduğu takdirde aradaki fark kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar evvelki aylıkları ödenmekte devam olunur. (Bkz: Per.K. 45/d)

Liyakatları üstlerince onanmış olan kıdemli üsteğmenler, kıdemli yüzbaşılar ve kıdemli binbaşılar yükseldikleri aylık derecelerinin birinci kademesine de ilerlemiş olurlar(Per.K. 45/e).

Muhtelif sebeplerle nasıp tarihleri lehlerine düzeltilenlerin, yeni nasıp tarihlerine göre subaylar için Per.K.na EK-VI, astsubaylıktan subay olanlar için Per.K.na EK-VII sayılı cetveldeki kademelere intibakları yapılır(Per.K. 45/f).

Kademe ilerlemesi yapacak subaylardan görev esnasında yaralanmaları sebebiyle uzun süreli tedaviye tabi tutulandan o yıla ait sicil notu olmayanlarda Per.K.nun 45 nci maddesinin (a) bendindeki sicil notu şartı aranmaz. Bunların kademe ilerlemeleri sicil notu ortalamasına göre yapılır(Per.K. 45/h).

2. Astsubayların Rütbe Terfi ve Kademe İlerlemesi Esasları:

a. Astsubayların Rütbe Terfi Esasları:

Astsubayların rütbe terfi esasları Per.K.nun 85 nci maddesinde düzenlenmiş bulunmaktadır.

(1) Astsubayların rütbe terfi şartları ve esasları şunlardır:

(Per.K. 85/1.fıkra)

(a). Rütbeye mahsus bekleme süresini tamamlamış olmak.

(b). Rütbeye mahsus bekleme süresinin üçte ikisi oranında; kıdem alanlardan astsubay çavuş, astsubay kıdemli çavuş, astsubay üstçavuş ve astsubay kıdemli üstçavuş rütbelerinde

en az bir yıllık, diğer rütbelerde fiili bekleme süresinin üçte ikisi oranında yıllık sicili bulunmak,

(c). Üst rütbe kadrosunda açık bulunmak,

(2) Yukarıda belirtilen şartları haiz olan astsubayların terfileri aşağıdaki esaslara göre yapılır: (Per.K. 85/2.fıkra)

(a). Yükselme sırasına girmiş bulunan astsubayların terfi esasları: Yükselme sırasına girmiş bulunan astsubayların, sicil notu ortalamaları tespit edilir ve bunlar sınıfları içerisinde yeterlik derecesine göre sıralanır. Bilahare bu sıralama esas alınmak üzere sicil notu ortalaması sicil tam notunun %60 ve daha yukarısı olanlardan bir üst rütbedeki kadro açığı kadarı en üstün yeterlik derecesinden başlanmak üzere bir üst rütbeye terfi ettirilir. Diğer terfi şartlarını haiz olduğu halde üst rütbede kadro açığı bulunmadığı için terfi edemeyenler derece ilerlemesi yaparlar. Per.K.nun 83, 100 ve 106 ncı maddelerine göre 30 Ağustos tarihinden sonra terfi etme durumunda olanların, terfi eden emsallerinin şartlarını haiz olmak kaydıyla, kadro açığı şartı aranmadan bir üst rütbeye terfi işlemleri derhal yapılır.

(b). Üstün başarılı üstçavuş, kıdemli üstçavuş ve başçavuşların terfi esasları: Kıdemli üstçavuş ve başçavuşların bu rütbelere

ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yıllık sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelere göre kendi sınıfları içerisinde ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan astsubaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8'ine kadar, yardımcı sınıflar için %4'üne kadar İçişleri Bakanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.

(c). Uzun süreli tedaviye tabi tutulanların rütbe terfii: Yükselme sırasına girmiş bulunan astsubaylardan görev esnasında yaralanmaları nedeniyle uzun süreli tedaviye tabi tutulanların rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği işlemleri; sicil notu ortalamasına göre, TSK.Per.K.nun 85 inci madde, birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki şartlar aranmadan yapılır.

Astsubay Sicil Yönetmeliği: Her yıl düzenlenecek sicil belgelerinin şekli ve muhtevası ile sınıf ve rütbelerin özelliklerine göre ne surette, kimler tarafından, hangi zamanlarda doldurulacağı, sicil notunun verilme esasları ve birinci fıkranın (b) bendindeki şart nedeniyle terfi

edemeyenlerin gelecek yıldaki terfi işlemlerinin ne şekilde yapılacağı Astsubay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir.

b. Astsubayların Kademe İlerlemesi Esasları:

TSK.Per.K.nun 93 üncü maddesi, astsubayların kademe ilerlemesi esaslarını düzenleyen hükümler içermektedir.

Astsubayların kademe ilerleme şartları şunlardır:

1. Bulunduğu kademedede bir terfi yılını doldurmuş olmak,
2. Bulunduğu rütbede ilerliyebileceği bir ileri kademe bulunmak,
3. Sicil notu, sicil tam notunun %60 ve daha yukarısı olmak,

Yukarıdaki şartları haiz olan astsubaylar, her yıl kademe ilerlemesi yaparlar.

Astsubayların kademe ilerlemesi ile ilgili diğer esaslar şunlardır:

1. Astsubayların rütbelerine ait kademeler ve bu kademelerin üst derece maaş kademelerine sirayeti, Per.K.nun sonunda yer alan EK-VIII sayılı çizelgede gösterilmiştir. Kademe

ilerlemesi suretiyle üst rütbe maaşını almış olmak, üst rütbeye terfi gerektirmez.

2. Bekleme süreleri sonunda üst rütbeye terfi eden astsubaylar, yeni rütbelerinin birinci kademesine de ilerlemiş olurlar.

3. Bekleme süreleri dışında rütbe terfi eden astsubaylar da yeni rütbelerinin birinci kademesine ilerlemiş sayılırlar. Bunların yeni rütbe kademe aylıkları evvelki aylıklarından az olduğu takdirde, aradaki fark kademe ilerlemesi suretiyle giderilinceye kadar evvelki aylıkları ödenmekte devam olunur.

4. Muhtelif sebeplerle nasıp tarihleri lehlerine düzeltilenlerin, yeni nasıp tarihlerine göre Per.K.na EK-VIII sayılı cetveldeki kademelere intibakları yapılır.

5. Kadrosuzluk sebebiyle rütbe terfi edemeyenlerden Kademe ilerlemesi için gerekli şartları (Bkz: Per.K. 93/a) haiz olanlar, buldukları rütbede kademe ilerlemesi yapabilirler.

Not: Kademe ilerlemesinin nasıl yapılacağı ve onay makamları Astsubay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir.(Astsubayların kademe ilerlemesi için bkz: Astsb.Sic.Yönt. 40-49.)

Görev esnasında yaralanmaları sebebiyle uzun süreli tedaviye tabi tutulandan o yıla ait sicil notu olmayanların kademe terfii: Kademe ilerlemesi yapacak astsubaylardan görev esnasında yaralanmaları sebebiyle uzun süreli tedaviye tabi tutulandan o yıla ait sicil notu olmayanlarda, TSK.Per.K.nun 94 üncü maddesinin (a) bendindeki sicil notu şartı aranmaz. Bunların kademe ilerlemeleri sicil notu ortalamasına göre yapılır.

Yukarda jandarma subay ve astsubaylarının terfi ve kademe ilerlemesi ile ilgili konularda özet bilgi verilmiştir. Ancak, JTGYK.nun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında TSK.Per.K.na yapılan atfın bu konularla sınırlı olmadığı açıktır. Yapılan atfa göre, Jandarma Hizmetleri Sınıfı personelinin her türlü özlük işlerinde, JTGYK.da hüküm bulunmayan hallerde, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uygulanacak; ancak, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından statü ve rütbelerine göre 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ile 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi personel hakkındaki hükümleri uygulanacaktır. Görüldüğü üzere, TSK.Per.K.na yapılan atıf,

terfi yanında, nasıp, aylık ve diğer mali ve sosyal haklar bakımından da geçerlidir. Bu bağlamda, izin, sicil , ödöl, aylıklar ve diğer mali haklar gibi konularda da geçerli olacağı muhakkaktır.

JTGYK.nun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki yeni düzenleme ile; birinci fıkrada 926 sayılı TSK.Per.K.na yapılan atfın, uygulamada yaratacağı sorunları gidermeyi amaçlamıştır. Böylece, 926 sayılı TSK.Per.K.na yapılan atfın sonucu olarak, teğmen-albay ve astsubaylığa nasıp-terfi işlemlerinde onay makamı (İçişleri Bakanı) ve general rütbelerine terfilerle ilgili olarak yetkili makamın kimler olduğu (üçlü kararname) belirlenmiştir.

Keza bu fıkra ile, rütbelerindeki bekleme süresinin dolması ya da kadrosuzluk nedenleri ile emekliliğe sevk edilme durumunda olan, ancak hizmetlerine ihtiyaç duyulan albayların 60 yaşına, generallerin ise 65 yaşına kadar İçişleri Bakanının onayıyla görevde bırakılabilecekleri öngörülmüştür.

Öte yandan bu fıkraya göre öngörülen bir başka hüküm ise, nasıp ve terfi yetkilerinin kullanılmasıyla ilgili olan ve 926 sayılı Kanun ve diğer kanunlarla, İçişleri Bakanlığı dışında, başka mercilere verilmiş olan inha, seçim, görüş alma ve

benzeri yetkilere dair hükümlerin Jandarma Genel Komutanlığı personeli bakımından uygulanmayacağıdır.

Bu fıkranın düzenlediği diğer bir kural ise, uzman jandarma ve uzman erbaşların nasıp ve terfilerinin Jandarma Genel Komutanlığınca özel kanunlarına göre yapılacağıdır. Burada sözleşmeli subay ve astsubaylar ile sözleşmeli erbaş ve erler yönünden bir hükme yer verilmemiş olsa da, bunlara ilişkin özel kanunlarında, TSK. Per.K.na bu yönden yapılan atıflar sebebiyle, uygulamada bir boşluk oluşmayacağını söyleyebiliriz.

JTGKYK.nun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrası şu şekilde tanzim olunmuştur:

“Jandarma Genel Komutanlığı personeli hakkında, Türk Silahlı Kuvvetlerinde karşılığı olan rütbe ve kıdem üzerinden aynı şartlarla, 3/1/1961 tarihli ve 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu uygulanır.”

JTGKYK.nun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrası şu şekilde tanzim olunmuştur:

“İşçilerin işe alınma, işyeri değişikliği, yükselme, izin, sicil, ödül ve hizmet akdinin feshi işlemleri 22/5/2003 tarihli ve

4857 sayılı İş Kanunu ile varsa geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yapılır.”

X - JANDARMA PERSONELİNİN ATANMA VE YER DEĞİŞTİRME ESASLARI YENİDEN BELİRLENMİŞTİR:

668 sayılı KHK.nin 14 üncü maddesiyle, 2803 sayılı “Jandarma Genel Komutanlığı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu”nun “İkinci Bölüm”ündeki “*Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları*” başlıklı 14 üncü maddesi yeniden düzenlenmiştir. Anılan madde, “Olağanüstü hal kapsamında alınması gereken tedbirler ile bazı kurum ve kuruluşlara dair düzenleme yapılması hakkında kanun hükmünde Kararnamenin değiştirilerek kabul edilmesine dair Kanun”un 14 üncü maddesiyle aynen kabul ile kanunlaşmıştır. (Bkz: Kanun No. 6755, Kabul Tarihi: 08/11/2016, Resmi Gazete: 24.11.2016, S.29898)

MADDENİN ESKİ HALİ	MADDENİN YENİ HALİ
Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları MADDE 14 - Subay, astsubay ve uzman jandarmaların atanmaları; a) Asteğmen - Albay (Albay dahil) rütbelerindeki subaylar ile astsubaylar ve uzman jandarmaların atanmaları Jandarma Genel Komutanlığınca, b) Generallerin atanmaları; Jandarma Genel Komutanının lüzum göstermesi, Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile,	Jandarma subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanma ve yer değiştirme esasları: Madde 14 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-668/14 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/14 md) General, subay, astsubay ve uzman jandarmanın atanmaları; a) Jandarma Genel Komutanının, Jandarma

<p>c) Jandarma Genel Komutanının atanması, Genelkurmay Başkanının teklifi, İçişleri Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı kararname ile, Yapılır. Yukarıdaki (b) ve (c) bentlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, İçişleri Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı talebini yazı ile Başbakana gönderir. Başbakan kararını yazı ile İçişleri Bakanına bildirir. (Değişik: 20.8.1993 - KHK.507/1 md.) İhtisaslaşma gereği olarak, özel eğitim görmüş personel nokta atamasına tabi tutulur. Ancak nokta ataması yapılmayıp, il jandarma komutanlıkları emrine atanan astsubay ve uzman jandarmalardan emniyet ve asayiş görevi alacak olanların istihdam yerleri ve il içi yer değiştirmeleri il jandarma komutanının teklifi üzerine valinin onayı ile belirlenir.</p>	<p>Genel Komutanı Yardımcılarının, generallerin ve il jandarma komutanlarının atanmaları müşterek kararnameyle, b) Diğer subaylar, astsubaylar ve uzman jandarmaların atanmaları İçişleri Bakanlığınca, yapılır. İhtisaslaşma gereği olarak özel eğitim görmüş personel nokta atamasına tabi tutulabilir. Nokta ataması yapılmayan subay, astsubay ve uzman jandarmalar valilik emrine atanır ve bunların istihdam yerleri, il içi yer değiştirmeleri vali tarafından yapılır. Hizmet gerekleri bakımından uygun görülmesi halinde il jandarma komutanlıklarına general rütbesindeki subaylar da atanabilir.</p>
---	--

JTGYK.nun 14 üncü maddesi ile, jandarma subay, jandarma astsubay ve uzman jandarmaların atamalarında “yetki” durumu gösterilmiştir. Maddenin yeni halinin 1/a fıkrasına göre; Jandarma Genel Komutanının, Jandarma Genel Komutanı Yardımcılarının, generallerin ve il jandarma komutanlarının atanmaları müşterek kararnameyle yapılacaktır. Müşterek kararname ile, üçlü kararname kastedilmiştir. İçişleri Bakanının hazırlayacağı ve Başbakanın

imzalayacağı, Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname şeklindedir.

Maddenin 1/b fıkrası ise, Jandarma Genel Komutanı, Jandarma Genel Komutanı Yardımcıları, generaller ve il jandarma komutanları dışındaki diğer subayların, astsubayların ve uzman jandarmaların atanmalarının yetki durumunu işaret etmektedir. Bunların atamaları, İçişleri Bakanlığınca yapılacaktır.

Maddenin 2. fıkrası ise, temel kuralı ortaya koymakta ve nokta ataması yapılmayan subay, astsubay ve uzman jandarmaların valilik emrine atanacağını ve bunların istihdam yerlerinin, il içi yer değiştirmeleri vali tarafından yapılacağını amirdir. Maddenin istisnası ise, ihtisaslaşma gereği olarak özel eğitim görmüş personelin nokta atamasına tabi tutulabileceği yönündedir.

Maddenin eski halinde, nokta ataması yapılmayıp, il jandarma komutanlıkları emrine atanan astsubay ve uzman jandarmalardan bahsedilmiştir. Görüldüğü üzere artık yeni düzenleme ile, nokta atamasına tabi tutulmayan subaylarında, valilik emrine atanacaktır.

Diğer yandan, eski düzenleme de, emniyet ve asayiş görevi alacak olanların görev yerleri ve il içi yer değiştirmelerinde il jandarma komutanının teklifi zorunluluğu ve valinin onay yetkisi mevcutken, yeni düzenleme de tüm yetki valiye bırakılmıştır. Ancak bu durum, il jandarma komutanının önerisinin değerlendirilmeyeceği anlamına gelmez.

XI - JANDARMA PERSONELİNİN DİSİPLİN VE SORUŞTURMA İŞLEMLERİ YENİDEN BELİRLENMİŞTİR:

MADDENİN ESKİ HALİ	MADDENİN YENİ HALİ
Disiplin ve Soruşturma Usulleri	Disiplin ve soruşturma usulleri: Madde 15 – (Değişik: 25/7/2016-KHK-

<p>MADDE 15 - Jandarma personeli hakkında disiplin ve soruşturma işlemleri aşağıdaki usullere göre yapılır.</p> <p>a) Subay, astsubay, uzman jandarma, askeri öğrenci, erbaş ve erlerle sivil memurların disiplin yolu ile cezalandırılmaları; Garnizon komutanlarının yetkileri saklı kalmak kaydıyla kendi yetkili disiplin amirlerince, işçilerle sözleşmeli ve geçici personelin cezalandırılmaları ise yürürlükte olan sözleşme hükümlerine göre yapılır.</p> <p>b) Jandarma personelinin işledikleri disiplin suçları için 477 sayılı "Disiplin Mahkemeler Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun" hükümleri uygulanır.</p> <p>(Ek: 20.8.1993 - KHK. 507/2 md.) Jandarmanın mülki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri ortaya çıktığında valiler, il jandarma alay komutanından; kaymakamlar, ilçe jandarma bölük komutanından gereken cezanın verilmesini talep ederler. Alay ve bölük komutanları bunlar hakkında, askeri mevzuat çerçevesinde gerekli işlemi yaparlar.</p> <p>c) Jandarma personelinin askeri yargıya tabi suçlarında, 353 sayılı "Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu" na göre işlem yapılarak haklarında 1632 sayılı "Askeri Ceza Kanunu" ile 765 sayılı "Türk Ceza Kanunu" hükümleri tatbik olunur.</p> <p>d) Jandarma personelinin mülki hizmetten doğan veya bu tür hizmeti yaparken işlenen suçlarında; 15.5.1930 gün ve 1609 sayılı "Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun" hükümleri saklı kalmak şartıyla 4.2.1913 tarihli "Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatı" hükümlerine göre işlem yapılır.</p> <p>e) Adli hizmetlerden doğan suçlarda; ilçe ve merkez ilçe jandarma bölük komutanları ile bu hizmetleri vekâleten yürütenler hakkında 1412 sayılı "Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu" nun 154/4 ncü maddesi gereğince 24.2.1983 gün ve 2802 sayılı "Hakimler ve Savcılar Kanunu" nun 82 ve müteakip maddelerinde gösterilen hâkim ve savcılarının tabi oldukları muhakeme usulü uygulanır.</p>	<p>668/15 md.; Aynen kabul: 8/11/2016-6755/15 md.)</p> <p>Jandarma personeli hakkında disiplin ve soruşturma işlemleri aşağıdaki usullere göre yapılır.</p> <p>a) Disiplin işleri özel kanun Hükümlerine göre yürütülür.</p> <p>b) Jandarma personelinin mülki görevlerinden doğan suçlarında; özel kanunların hükümleri saklı kalmak şartıyla 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.</p> <p>c) Adli görevlerinden doğan suçlarda; 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanır.</p> <p>d) Jandarma personeline askeri görev verildiği takdirde bu görevlerden doğan suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanır. Bu suçların muhakemesi, Jandarma personelinin emrine verildiği askeri birlik personelinin muhakeme etmekle görevli ve yetkili olan askeri mahkemede görülür.</p> <p>e) Jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılır.</p>
---	--

f) Jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılır.	
---	--

Maddenin yeni haline göre, jandarma personelinin hakkında uygulanacak disiplin ve soruşturma işlemleri şu şekilde yapılacaktır:

a. Disiplin işleri: Disiplin işleri özel kanun hükümlerine göre yürütülecektir. Burada ifade edilen özel kanun, ileride çıkarılacak olan ve Jandarma personeline ilişkin olan kanundur. Bu Kanunun çıkarılmasına kadar olan süre içerisinde hangi hükümlerin uygulanacağı ise, 668 sayılı KHN.nin 21 inci maddesi ile 2803 sayılı JTGYK.na eklenen Geçici Madde 4’de gösterilmiştir. Bu madde, 8/11/2016 tarih ve 6755 S:K.nun 21 md. İle değiştirilerek yasalaştırılmıştır. Bu maddenin a fıkrasına göre; *“Disiplin işlerine ilişkin özel kanun çıkarılana kadar jandarma personelinin disiplin suç ve cezaları Emniyet Teşkilatı disiplin mevzuatına göre belirlenir. Diğer hususlarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.”*

Görüldüğü üzere, artık jandarma personeli hakkında 6413 sayılı TSK.Dis.K. hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durum, jandarmanın askeri hiyerarşinin dışına çıkarılması ve doğrudan İçişleri Bakanlığı’na bağlanmasının doğal bir sonucudur.

J.Gn.K.lığı teşkilatında görevli Devlet (sivil) memurlarının disiplin işlemleri ve soruşturma esasları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. Jandarmada görevli

olup D.M.K.na tabi sivil memurlara D.M.K.nun 125 nci maddesinde yazılı uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezaları verilebilir.

J.Gn.K.lığı teşkilatında bulunan işyerlerinde çalışan işçilerin disiplin işlemleri ve soruşturma esasları, 1475 sayılı İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine tabidir. Bu kişiler hakkında anılan mevzuatta öngörülen cezai hükümler tatbik olunur.

“Emniyet teşkilatı disiplin mevzuatı” Bu maddede ifade olunan emniyet teşkilatı disiplin mevzuatı nedir? 4.6.1937 tarih ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun (ETK) 65 ve 84.nci ve aradaki maddeler ile EK-4-9.ncu maddeleri polisin disiplin işlemleri, kurulları ve cezalarını açıklamıştır. Ayrıca, polis disiplin mevzuatı EMNİYET TEŞKİLATI DİSİPLİN TÜZÜĞÜ olarak bilinen tüzükle yerine getirilmektedir.

ETK’da, polisler DMK.dan farklı oranlarda cezalar getirilmiştir (Md:82). Bunlar; Uyarma, Kınama, Aylıktan Kesme -1-3, 4-10, 10-15, 11-15 ve 15 günlük olarak bölümlere ayrılmıştır. Kademe ilerlemesinin durdurulması 4, 6 ve 10 ay kısa süreli durdurma ve 12, 16, 20 ve 24 ay uzun süreli durdurma olarak bölümlere ayrılmıştır. Meslekten Çıkarma ve Devlet Memurluğundan Çıkarmadır (ETK 82, EÖDT 2).

Tüzükte disiplin suçlarının toplamı 130 adettir. Bunlardan 11 adedi Devlet Memurluğundan Çıkarma suçudur. DMK’da; tüm cezalar için öngörülen disiplin suçları 41 adettir (Md. 125). Tüzükte belirtilen suçlar için öngörülen disiplin cezaları sayısı şu şekildedir:

Uyarma cezası için 2 adet,

Kınama için 12 adet,

Aylıktan Kesme cezaları içerisinde; 1-3 günlük için 15 adet, 4-10 günlük için 7 adet, 10-15 günlük için 1 adet, 11-15 günlük için 1 adet ve 15 günlük için 1 adet olmak üzere toplam 25 adet,

Kademe ilerlemesini durdurma cezası içerisinde; 4 ay için 12 adet, 6 ay için 6 adet ve 10 ay için 4 adet, 12 ay için 4 adet, 16 ay için 1 adet, 20 ay için 2 adet ve 24 ay için 10 adet,

Meslekten çıkarma içinde 41 adet disiplin suçu öngörülmüştür

EMNİYET TEŞKİLATI DİSİPLİN TÜZÜĞÜ'nde;

I-Disiplin cezaları şunlardır(md.2):

- A) Uyarma, memura, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazı ile bildirmektir.
- B) Kınama, memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığını yazı ile bildirmektir.
- C) Aylık kesme, memurun, 15 günlüğe kadar aylığının kesilmesidir.
- Ç) Kısa süreli durdurma, memurun, bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 4, 6 ya da 10 ay için durdurulmasıdır.
- D) Uzun süreli durdurma, memurun, bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 12, 16, 20 ya da 24 ay durdurulmasıdır.
- E) Meslekten çıkarma, memurun, Emniyet Teşkilatı hizmetlerinde bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.
- F) Devlet memurluğundan çıkarma, memurun, bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılmasıdır.

II- Disiplin Cezalarını Gerektiren Eylem, İşlem, Tutum ve Davranışlar şunlardır:

A) Uyarma cezasını gerektiren tutum ve davranışlar şunlardır(md.3):

- Silahını, araç ve gerecini, giysi ve kuşamını pis tutmak, çalıştığı yerin temizliğine özen göstermemek,
- Zorunlu bir neden olmaksızın günlük sakal tıraşı olmamak.

B) Kınama cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar şunlardır(md.4):

- Görev sırasında veya dışında yasaklanan tutum ve davranışlarda bulunmak,

- Zorunluluk olmadan rütbe sırasına uymayarak başvuruda bulunmak,
- Emrinde çalışanların yetiştirilmesi, eğitimi ve gözetimi görevini yerine getirmemek.
- Nöbeti teslimden sonra görev yerine özürsüz geç dönmek,
- Görev sırasında, görev dışı işlerle uğraşmak veya haklı bir neden olmadan iş sahiplerini bekletmek,
- Herhangi bir yolu, yeri veya kişiyi arayıp soranları yanıtsız bırakmak, baştan savmak,
- Yasa, tüzük, yönetmelik, karar, genelge, yönerge ve buyruklarla belirlenen hususlar hakkında gereksiz, işi uzatacak ve savurganlığa neden olacak biçimde görüş bildirmek veya soru sormak,
- Bildirimleri süresi içerisinde yerine ulaştırmamak,
- Yürürlükteki hükümlerle taşınmasına veya bulundurulmasına izin verilmiş olanlar dışında, polis mesleğinin ciddiyeti ile bağdaşmayacak biçimde bilezik, kolye, madalyon, rozet vb. şeyleri takmak,
- Görev sırasında veya dışında aynı rütbedeki arkadaşlarına karşı saygısız davranmak,

C) Aylık kesimi cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar şunlardır(MD.5):

1) Üç günlüğe kadar;

- Yönetmelik hükümlerine aykırı biçimde saç uzatmak, bıyık veya favori bırakmak,
- Görev içinde veya resmi giysiyle görev dışında sokakta kolkola girmek, ağırbaşlılıkla bağdaşmayacak biçimde davranışlarda bulunmak, yüksek sesle konuşmak veya el şakası yapmak,
- Emniyet Hizmetleri Sınıfı Mensupları Kıyafet Yönetmeliğine aykırı biçimde giyinmek, eksik kuşamla göreve çıkmak, görev yeri kol araması ve sicil numarasını takmamak.
- Amir ve üstlerinin, görev ve mesleki konulara veya tutum ve davranışlarına ilişkin uyarılarına uymamak veya umursamamak,
- Amir ve üstleri tarafından sorulan soruları gereken süre içinde yanıtlamamak,
- Görevde kayıtsızlık göstermek, görevi savsaklamak veya geçerli bir özrü olmaksızın belirtilen sürede bitirmemek,
- İş sahiplerine veya halka karşı onur kırıcı söz söylemek veya davranışta bulunmak,
- Özlük işleriyle ilgili olarak başkalarını aracı koyup iltimas istemek,
- İzinsiz veya kurumunca kabul edilir özrü olmaksızın 24 saate kadar görevine gelmemek,
- Görev dışında amir veya üstlerine saygısız davranmak.

- Nokta görevinde sohbet etmek, nokta önünde oturmak veya başkalarının oturmasına izin vermek, noktada mesleğe yakışmayacak tutum ve davranışlarda bulunmak,
- Resmi elbise giyenler için; bina veya eklentileri dışında ya da araç içinde görevin gerektirdiği şapka, bere, kep, miğfer veya kaskı giymemek.
- Görevli bulunduğu sırada görev gereği olmaksızın veya amirin izni olmadan resmi giysiyle kahvehane, kıraathane, lokal, kulüp vb. yerlerde oturmak,
- İzinsiz olarak görevli bulunduğu il sınırları dışına çıkmak.
- Emrinde çalışanları veya Devletin araç ve gereçlerini özel işlerde kullanmak.

2) 4- 10 günlüğe kadar;

- Kendisi ile aynı rütbede çalışanlara, astlarına veya iş arkadaşlarına karşı onur kırıcı söz söylemek veya davranışta bulunmak.
- Yazılı kağıt ve belgeleri kastı olmaksızın yitirmek,
- Devlet malı araç, gereç, silah, mermi ve donanımını bakımsızlık yüzünden kullanılmaz hale getirmek,
- Bu Tüzükte cezası gösterilen suçlar dışında önlem almamak veya tedbirli davranmamak yüzünden kendisine teslim edilen Devlet malı eşyanın yitmesine neden olmak.
- İzinli olduğu günlerde resmi giysiyle, izinli olmadığı günlerde görevli olmaksızın resmi veya sivil giysiyle, Emniyet Teşkilatı mensuplarının girmesine veya oturup eğlenmesine izin verilen yerler dışındaki kahvehane, lokal, kulüp ve benzeri yerlerde oyun oynamak, ⁽¹⁾
- İzinsiz veya kurumunca kabul edilir özrü olmaksızın 24 saatten fazla ve iki güne kadar görevine gelmemek,
- Mühür veya beratını kabul edilebilir bir neden olmaksızın yitirmek.

3) 11 - 15 günlüğe kadar;

- İzinsiz veya kurumunca kabul edilir özrü olmaksızın iki günden fazla ve üç güne kadar görevine gelmemek.

D) Kısa süreli durdurma cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar şunlardır(MD.6):

1) 4 ay süreli durdurma:

- Amir ve memurlara görevle ilgili olarak yalan söylemek,
- İş sahiplerine ya da herhangi bir nedenle Emniyet binalarına gelen ya da getirilenlere hakaret etmek,
- Denetim görevini yerine getirmemek,

- Yüklü bulunduğu devir ve teslim işlemlerini tamamlamadan ya da devir ve teslim işleri tamamlanamadığı takdirde ilgili yönetmelikte belirtilen süre dolmadan yeni görev yerine gitmek,
- Amir ve üstlerine iletilmesi gereken bilgi ve buyrukları,zamanında iletmemek ya da olayları, olaylarla ilgili bilgileri amirlerinde ve resmen istenmesi halinde de görevli ve yetkili kuruluş ve kişilerden gizlemek,
- Kendisine verilmiş olan tanıtma karnesini veya polis kimlik kokardını kabul edilebilir bir neden olmaksızın yitirmek.
- İdareye haber vermeden ya da bunun üzerine yapılacak soruşturmaya ilişkin 2 aylık süreyi beklemeden evlenmek,
- İzinsiz ya da kurumca kabul edilebilir özrü olmaksızın kesintisiz olarak 3 günden çok ve 5 güne kadar (5 gün dahil) görevine gelmemek,
- Astlarını, aynı rütbedeki arkadaşlarını, üstlerini ya da amirlerini haksız yere şikayet etmek,
- Astlarına, aynı rütbedeki arkadaşlarına ve diğer mesai arkadaşlarına söz, yazı ya da eylemle hakaret etmek ya da dövme girişiminde bulunmak,
- Toplu olarak sözlü veya yazılı şikayette bulunmak.
- Görev sırasında amir veya üstlerine saygısız davranmak.

2) 6 ay süreli durdurma;

- Görevle ilgili, resmi belge, araç ve gereçleri, görevin sona ermesine ya da kurumca istenmesine karşı geri vermemek,
- Amirin izni olmaksızın iş sahiplerinin ya da polisle iş ilişkisi bulunabilecek kişilerin yemek ve eğlence çağrısına gitmek,
- Doğrudan ya da aracı eliyle astlarından; iş sahiplerinden hediye ya da borç almak,
- Görevde kullanılan telsiz haberleşme araçlarıyla görevle ilgili olmayan ya da saygısızca konuşmalar yapmak ya da acaip sesler çıkarmak,
- Hizmet dışında resmi sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak eylem ve davranışlarda bulunmak,
- Teslim aldığı her çeşit motorlu araç, makina, cihaz ve teçhizatta kusuru ile hasara sebep olmak.

3) 10 ay süreli durdurma;

- Resmi giysi ve donanımını ihmal nedeniyle yitirmek,
- Borçlanıp ödememeyi alışkanlık haline getirmek,
- Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kurumlarına bilgi ya da demeç vermek.

D) Uzun süreli durdurma cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar şunlardır (MD.7):

1) 12 ay süreli durdurma;

- Amir veya üstlerini söz, yazı, tutum veya davranışlarıyla küçümsemek.
- Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak ya da mal varlığında meydana gelen değişikliği bir ay içinde bildirmemek,
- Kadın ve genç erkeklere söz atmak.

2) 16 ay süreli durdurma;

- Hizmet içinde resmi sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak eylem ve davranışlarda bulunmak,

3) 20 ay süreli durdurma;

- İzinsiz ya da kurumca kabul edilebilir özrü olmaksızın, kesintisiz olarak 5 günden çok ve 9 güne kadar (9 gün dahil) görevine gelmemek,
- Devlet malı araç, gereç, silah ve mermisini ihmal nedeniyle yitirmek, resmi giysi ve donanımını satmak,

4) 24 ay süreli durdurma;

- Görev sırasında uyumak,
- Korunması ya da gönderilmesiyle yükümlü bulunduğu, sanık ya da suçluların uyanık davranmamak ya da önlem almamak yüzünden kaçmasına neden olmak ya da yakalama görevini savsaklamak,
- Görev için de ya da dışında amir ya da üstlerinin eylem ya da işlemlerini eleştirici nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak,
- Sarkıntılık yapmak.
- Amir veya üstlerini dövme girişiminde bulunmak ya da hakaret etmek.

E) Meslekten çıkarma cezasını gerektiren eylem, işlem, tutum ve davranışlar şunlardır(MD.8):

- Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, laikliğe aykırı veya bölücü davranışlarda bulunmak ya da emniyet mensupları arasında bu yolda ayırım yapıcı tutum ve davranışlarda bulunmak.
- Göreve çıkılmaması için propaganda yapmak veya kışkırtmak veya zorlamak veya karar alınmasını sağlamak veya alınan karara katılmak veya karar uyarınca göreve çıkmamak,
- Amir ya da üstlerinin icraatına karşı çıkmak ve bu hareketi toplu hale dönüştürerek görev yapılmasını ya da göreve çıkılmasını engellemek ya da buna katılmak ya da katılmaya tahrik ya da teşvik etmek,

- Amir veya üstlerini tehdit etmek.
- Hırsızlık, gasp, dolandırıcılık, irtikap, rüşvet, zimmet, ihtilas, ırza geçme, ırza tasaddi, sahtecilik, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kalpazanlık, kasden adam öldürme, veya bu suçları işlemeye teşebbüs etmek, emniyeti, suiistimal, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, suç tasnii, iftira,
- Yetkisini veya nüfusunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla veya kin veya dostluk nedeniyle kötüye kullanmak,
- Dosyaları ve yazılı kağıtları veya örneklerini yetkisiz kişilere vermek, verilmesini emretmek, verilmesine göz yummak,
- Korunması veya götürülmesiyle görevli olduğu sanık veya suçlunun kaçmasına bilerek ve isteyerek olanak vermek,
- Suç kanıtlarını yok etmek veya bilerek ve isteyerek yok olmasına neden olmak ya da saklamak, saklanmasına yardımcı olmak yahut değiştirmek,
- Devlet malı araç,gereç, silah, mermi ve mühimmatı satmak veya mal edinmek, tanıtma karnesini, polis kimlik kokardını, araç, gereç, silah ve mühimmatı başkalarının kullanımına vermek.
- Kasıtlı olarak gerçek dışı rapor vermek veya tutanak düzenleyip imza etmek veya ettirmek,
- Gizli tutulması zorunlu olan ve görevi ile ilgili bulunan bilgi ve belgeleri görevli veya yetkili olmayan kişilere açıklamak,
- Görev sırasında yardım isteyen güvenlik görevlilerine haklı bir neden yokken yardımdan kaçınmak veya bildiği veya gördüğü bir suçun izlenmesi ve suçlunun yakalanması için gerekli girişimde bulunmamak,
- İzinli olduğu günlerde resmi giysiyle izinli olmadığı günlerde görevli olmaksızın resmi veya sivil giysiyle genelevlere veya birleşme yerlerine veya tek başına fuhuş yapılan evlere veya bar, pavyon ve konumtris çalıştırılan gazino vb. yerlere gitmek,
- Genelev ya da tek başına fuhuş yapılan yerlerde, bar, pavyon, gazino vb. yerlerde çalışan kadınlarla ya da çevresinde iffetsizlikle tanınan kadın ya da erkeklerle karı - koca gibi yaşamak ya da ilişki kurmak,
- Dairede veya görevli bulunduğu sırada içki içmek veya içilmesine göz yummak,
- Göreve sarhoş veya içki içtiği belli olacak biçimde gelmek,
- İzinli olsun olmasın resmi giysiyle umuma açık yerlerde içki içmek veya resmi giysiyle gizlenemeyecek derecede sarhoş olarak görünmek,
- Uyuşturucu maddeleri yapmak veya kullanmak, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, yollanmasına, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olmak,
- Kumar oynamak veya oynatmak, kumar oynatanlarla ilişki kurmak,

- Kaçakçılık yapmak veya kaçakçılarla ilişki kurmak,
- Meskun yerlerde veya binalarda veya herkesin dolaşıp gezebileceği veya oturabileceği yerlerde hiç bir neden yokken silah atmak,
- Yurda girmesi veya çıkması yasaklanan kişilerin girip çıkmalarına göz yummak, aracı olmak veya yol göstermek,
- Sicil kağıt ve defterlerini ve dosyalarını değiştirmek veya bozmak,
- Geliri ile uygun sayılmayacak biçimde yaşadığı ve aşırı harcamada bulunduğu kanıtlanmış olmak ve bunun haklı kaynağını gösterememek,
- İzleme ve gözetleme görevinin gereklerini nedensiz olarak yerine getirmemek,
- Devlet Memurları Kanunu ile öngörülen grev yasağı kapsamına giren eylerde bulunmak,
- Devlet Memurları tarafından yapılamayacağı Devlet Memurları Kanununda gösterilen kazanç getirici uğraşılarda bulunmak,
- Siyasal partilere üye olmak veya bunların yararına veya zararına çalışmak veya siyasal eylemlerde bulunmak,
- Görevli olmaksızın siyasal amaçla yapılacak açık ve kapalı yer toplantılarına, gösteri yürüyüşlerine katılmak,
- Sendikaların veya üyesi bulunmadıkları derneklerin yapacakları bilimsel, kültürel ve teknik nitelik taşımayan açık veya kapalı yer toplantılarına veya gösteri yürüyüşlerine görevli olmaksızın katılmak, üyesi veya ortağı buldukları tüzel kişiliklerin kapalı yer toplantılarına silahlı olarak veya açık yer toplantı ve gösteri yürüyüşlerine resmi giysili veya silahlı olarak katılmak veya üyesi buldukları derneklerin tüzüklerinde belirtilen amaçları dışındaki çalışmalarını veya bu nitelikteki toplantı veya gösteri yürüyüşlerini düzenlemek veya bunlara katılmak,
- Dernek kurmak ya da spor dernekleri dışındaki derneklere üye olmak, ya da Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfı dışında vakıf kurmak ya da başka vakıfların organlarında görev almak,
- Kasıtlı olarak telsiz haberleşmesini engellemek,
- Mesleğin onur ve saygınlığını zedeleyici veya amir ya da üstlerinin eylem ve işlemlerini eleştirici nitelikte tek başına veya topluca bildiri dağıtmak veya basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kurumlarına bilgi, yazı, demeç vermek,
- Görevde kullanılan telsiz haberleşme araçlarıyla amir ya da üstleri hakkında eleştirici nitelikte konuşmalar yapmak,
- Amir ya da üste karşı itaatsızlığa, mukavemete ya da fiilen taarruza tahrik ya da teşvik etmek,

- 6 ncı maddenin A fıkrasının 7 nci bendinde öngörülen esaslara uymaksızın ya da idarece kendisine yapılan uyarıya karşın çevresinde iffetsizlikle tanındığı ya da durumu güvenlik bakımından sakıncalı olduğu polis soruşturmasıyla sabit olan kişiyle evlenmek,

- İş sahiplerine ya da herhangi bir nedenle Emniyet binalarına gelen ya da getirilenlere işkence yapmak.

- Menşei belli olmayan, bulundurulması ve taşınması yasak olan her çeşit silah, mühimmat ve benzerlerini bulundurmamak,

- Görevinin niteliğinden yararlanarak haklı bir nedene dayanmaksızın, yurt dışında, ödeme gücünün üstünde borçlanmak veya borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devletin saygınlığını zedelemek ya da borcunu ödemediği yurda dönmek.

- Yasadışı örgütlere lojistik destek sağlamak ya da üyelerini güvenlik kuvvetlerinden saklamak, saklanmasına yardımcı olmak veya bu örgütler ile mensupları lehinde propaganda yapmak, övücü söz söylemek, bunlara ait sembol, işaret ve amblemleri taşımak, taşıtmak, bulundurmamak.

- Borçlanıp ödememeyi alışkanlık haline getirmek fiilinden dolayı, beş yıl içerisinde beşinci kez cezalandırılmış olmak.

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınmasında hukuka aykırı olarak; kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal etmek, kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini ifşa etmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın kaydetmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların kaydedilmesi suretiyle elde edilen verileri ifşa etmek, kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal etmek, kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa etmek, kişisel verileri kaydetmek, kişisel verileri bir başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmek, kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olduğu halde bu görevini kasıtlı olarak yerine getirmemek, gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla suç delillerini yok etmek, silmek, gizlemek, değiştirmek veya bozmak, sayılan fiilleri emir vererek yaptırmak.

- Görevli olmadığı halde elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayım yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek.

- Görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşmak veya basın yayın kuruluşlarına vermek ya da sanal ortamda yayınlamak.

- Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini, Devletin yargı organlarını, Devletin askerî veya emniyet teşkilatını alenen aşağılamak.

E) Memurluktan çıkarma cezası için Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır(MD.9).

Amirin Emrini Yapmamak (MD.10): Amirin emrini yapmayan memura uzun süreli durdurma cezasının üst sınırı verilir. Emrin yapılmaması, Devleti ya da kişileri zarara uğratmış ya da hizmetin gecikmesine ya da durmasına neden olmuşsa, doğan zararın derecesine ya da durumun ağırlığına göre, meslekten çıkarma cezası da uygulanabilir.

Görev yerinden ayrılma(MD.11): Amirin izni olmaksızın görev yerinden ayrılan memura uzun süreli durdurma cezasının üst sınırı verilir. Ayrılma, uzun süreli ya da görevi aksatacak biçimde olmuşsa ya da Devleti ya da kişileri zarara uğratmışsa, durumun niteliğine, ağırlığına ya da zararın derecesine göre, meslekten çıkarma cezası da uygulanabilir.

Yazılı kağıt, belge ve kayıtlar üzerinde işlenen yasak fiiller (MD.12): Herhangi bir işe ilişkin yazılı kağıt, belge, mikrofilm aslı veya kopyalarını kasıtlı olarak yok eden, ortadan kaldıran ya da belge niteliği taşıyan bilgisayar programlarını, dosyalarını, verilerini hukuka aykırı olarak ele geçiren, başkasına zarar vermek üzere kullanan, tahrip eden, değiştiren, silen, sistemin işlemesine engel olan ya da yanlış biçimde işlemesini sağlayanlara uzun süreli durdurma cezasının üst sınırı verilir.

Yukarıdaki fiiller, Devlet veya kişileri zarara uğratmış ya da hizmetin gecikmesine, durmasına veya aksamasına neden olmuşsa, durumun ağırlığına ya da zararın derecesine göre meslekten çıkarma cezası da verilebilir.

Görevin takdir ve yerine getirilmesinde hoşgörü veya savsaklama(MD.13): Bu Tüzükte disiplin suçu olarak saptanan eylem, işlem, tutum, ve davranışlar dışında herhangi bir biçimde görevin takdir ve yerine getirilmesinde hoşgörü veya savsaklaması görülen memura kınama cezası verilir. Bu hoşgörü veya savsaklama Devleti veya kişileri zarar uğratmış veya hizmetin gecikmesine, durmasına ya da aksamasına neden olmuşsa, durumun ağırlığına ve zararın derecesine göre, daha ağır bir ceza verilebilir.

Yinelenme (MD.14):Disiplin cezası verilmesine neden olmuş bir eylem, işlem, tutum veya davranışın cezaların özlük dosyasından silinmesine ilişkin süre içinde her yinelenmesinde bir derece ağır ceza uygulanır./Aynı derecede cezayı gerektiren değişik eylem, işlem, tutum veya davranışlar nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü ve daha sonraki her uygulanmasında da bir derece ağır ceza verilir.

Bir alt ceza verilmesi (MD.15): Kararın verildiği güne kadar geçmiş hizmetleri olumlu olan, iyi veya çok iyi derecede performans değerlendirme puanı ile ödül veya başarı belgesi alan memurlara, işledikleri fiilin özelliği, biçimi, işlendiği yer ve zaman göz önünde bulundurularak bu Tüzükte gösterilen cezanın bir derece aşağısı uygulanabilir.

Özlük dosyasından silinme(Ek Madde 1): Emniyet Teşkilatı memurlarından, Devlet memurluğundan ya da meslekten çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olanlar hakkında, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından başlayarak beş yıl, diğer cezaların uygulanmasından başlayarak on yıl geçtikten sonra, ilgili, atamaya yetkili amire başvurarak verilmiş olan disiplin cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir./İlgilinin yukarıda yazılı süreler içerisindeki davranışları bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek, bu karar, özlük dosyasına işlenir./Kısa süreli ve uzun süreli durdurma cezasının özlük dosyasından silinmesinde, ilgilinin son rütbesine göre yetkili disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Nöbet görevine gelmemek(Ek Madde 2): Amirinden izin almaksızın ya da idarece kabul edilebilir özrü olmaksızın nöbet görevine gelmeyen memura uzun süreli durdurma cezasının üst sınırı verilir. Nöbet görevine gelmeme, hizmetin gecikmesine, durmasına ya da aksamasına neden olmuşsa, durumun niteliğine ve ağırlığına göre, meslekten çıkarma cezası da uygulanabilir.

Ek Madde 3: 14 ve 15 inci maddeler hükümlerinin uygulanmasında, bir cezanın üst ve alt kademeleri, ağır ya da aşağı derecede ceza sayılmaz.

Denetleme ve soruşturmaları uzatan, denetleme raporları ve soruşturma fezlekelerini süresinde ilgili yerlere vermeyen veya göndermeyen ya da neden olmadan soruşturmayı eksik bırakanlar(Ek Madde 4): Denetleme ve soruşturmaları uzatan, denetleme raporları ve soruşturma fezlekelerini süresinde ilgili yerlere vermeyen veya göndermeyen ya da neden olmadan soruşturmayı eksik bırakanlara 10 günlükten 15 günlüğe kadar aylık kesimi cezası verilir. Bu durum hizmetin gecikmesine durmasına, aksamasına neden olmuş veya Devlet ya da kişileri zarara uğratmışsa, durumun ağırlığına yahut zararın derecesine göre bir üst derece ceza uygulanabilir.

Devlet malı araçla ya da görevliyen trafik kazası sonucu kusuruyla yaralamaya veya ölüme sebebiyet veren(Ek Madde 5): Devlet malı araçla ya da görevliyen trafik kazası sonucu kusuruyla yaralamaya sebebiyet veren memura aylıktan kesme cezasının üst sınırı, ölüme sebebiyet veren memura 10 ay kısa süreli durdurma cezası verilir. Ancak, olayın şekline ya da kusurun derecesine göre; aylıktan kesme cezası gerektiren halde 4 ay kısa süreli durdurma cezası, 10 ay kısa süreli durdurma cezası gerektiren halde ise 12 ay uzun süreli durdurma cezası da verilebilir.

Silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmali sonucu yaralamaya sebebiyet veren, kendisini yaralayan ya da bu fiillerin başkaları tarafından işlenmesine neden olan (Ek Madde 6): Silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmali sonucu yaralamaya sebebiyet veren, kendisini yaralayan ya da bu fiillerin başkaları tarafından işlenmesine neden olan memura 10 ay kısa süreli durdurma cezası, silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmali sonucu ölüme sebebiyet veren ya da bu fiilin başkaları tarafından işlenmesine neden olan memura ise 24 ay uzun süreli durdurma cezası verilir. Ancak fiilin işleniş şekli, durumunun ağırlığı ya da zararın derecesine göre; 10 ay kısa süreli durdurma cezasını gerektiren halde 24 ay uzun süreli durdurma cezası, 24 ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren halde ise meslekten çıkarma cezası da verilebilir./ Silahıyla yaralama suçunun kasıtlı işlenmesi halinde 24 ay uzun süreli durdurma cezası verilir. Ancak, fiilin işleniş şekli, durumunun ağırlığı ya da zararın derecesi ile suçun konusunun önem ve değerine göre meslekten çıkarma cezası da verilebilir.

b. Mülki hizmetlerden kaynaklanan suçlar: 15 inci maddenin yeni düzenlemesinin b fıkrasına göre, Jandarma personelinin mülki görevlerinden doğan suçlarında; özel kanunların hükümleri saklı kalmak şartıyla 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

Ceza Muhakemeleri Kanunu'na göre, bir suçun işlenmesi halinde, Cumhuriyet Savcısı tarafından hazırlık soruşturması yapılır. Daha sonra ise, gerek görülürse mahkemede son soruşturmaya geçilir. Suçun ortaya çıkmasından hükmün

kesinleşmesine kadar, sanık hakkında yapılacak bütün işlemler, adli makamların görev ve yetki alanı içinde yürütülür. Ancak, memurların işledikleri suçlarda yasa koyucu bu genel kuraldan ayrı bir usul öngörmüştür.

Memurların memuriyet vazifelerinden doğan veya memuriyet vazifelerini yerine getirirken meydana gelen suçlardan dolayı haklarında yapılacak soruşturma ve kovuşturmanın adli makam ve usullere bağlı kılınmayarak idari makamlara ve farklı usullere bağlı tutulmasının sebebi; idarenin adliye karşısındaki bağımsızlığı kuralının korunması ve memuru güven altına almak suretiyle Devlet işlerinin selamete işlemesinin sağlanması ve memurun işlediği iddia olunan fiilin suç olup olmadığının amme hizmetlerinin ilkeleri hakkında bilgili, ehliyetli kimseler tarafından daha iyi takdir olunabileceği gerekçelerine dayanmaktadır.

1329 (1913) tarihli olan “Memurin Muhakemat Kanunu Muvakkatı” bugünkü idari teşkilat ve ihtiyacımızı tamamiyle karşılamamakta, bir çok hüküm boşluklarını bünyesinde barındırmakta idi. Kanun, bugünkü adliye mahkemelerinin kurulmadığı, Ceza Yargılama Usul Kanununun bulunmadığı bir dönemde, bir zorunluluk olarak kabul edilmişti. Bu nedenle, 02.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun” bu boşluğu gidermek amacıyla kabul edilmiştir.

4483 sayılı Kanun yürürlüğe girmekle, “Memurin Muhakemat Kanunu Muvakkatı” yürürlükten kalkmış bulunmaktadır. (Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun’un tam metni için bu Kitabın sonunda yer alan Ekler Bölümüne bkz.).

4483 sayılı “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun” ile ilgili bilgiler:

4483 sayılı Kanunun amacı; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.(4483 S.K. 1)

4483 sayılı Kanun, Devletin ve diğer tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır. Görev ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir. Disiplin hükümleri saklıdır.(Bkz: 4483 S.K. 2)

Soruşturma izni verme yetkisine sahip merciler: Suçun ortaya çıkmasından sonra, soruşturma izni vermeye yetkili idari merci, 4483 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde gösterilmiş bulunmaktadır. Bu madde hükmüne göre soruşturma izni yetkisi aşağıda yazılı kişiler tarafından kullanılır:

- a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,
- b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali;
- c) Bölge düzeyinde teşkilatlanmış kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,
- d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idare amiri,

e) Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup ortak kararlarla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan, Başbakanlık merkez teşkilatının aynı durumdaki personeli hakkında Başbakan,

f) Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcılarını hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclis üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclis üyeleri hakkında buldukları, ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali.

Yukarıda sayılanların yokluğunda vekilin aynı yetkiyi haiz olduğu: Bu yetki, yukarıda sayılanların yokluklarında vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercinin saptanmasında suç tarihindeki görevin esas alınacağı: Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır. Ast

memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.(Bkz: 4483 S.K. md.3)

Cumhuriyet başsavcılarının soruşturma izni talebi: Cumhuriyet başsavcıları, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında varsa böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.(4483 S.K. 4/1.fıkra)

Yapılacak diğer ihbar ve şikayetler: Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de 4483 sayılı Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikayet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.(4483 S.K. 4/2.fıkra)

İşleme konulmayacak ihbar ve şikayetler: 4483 sayılı Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesi zorunludur. Buna aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar ve şikayette bulunana bildirilir.(4483 S.K. 4/3 ve 4. fıkra)

Bir suç işlendiğinin öğrenilmesi halinde yapılacak ön inceleme: 4483 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen, izin vermeye yetkili merci, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya 4483 sayılı Kanununun 4 üncü maddesindeki yollarla öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır.

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılan üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle yaptırılabilir.

İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşlarının içerisinde belirlenmesi esastır. İşin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.(Bkz: 4483 S.K. 5/1 ve 2.fıkra)

Yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve askerler, başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemez. Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden biri başkan olarak belirlenir.(Bkz: 4483 S.K. 5/3 ve 4.fıkra)

Ön inceleme yapanların yetkileri ve hazırlayacakları rapor:
Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, 4483 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununa göre işlem yapabilirler; hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir.(Bkz: 4483 S.K. 6/1.fıkra)

Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur. (Bkz: 4483 S.K. 6/2.fıkra)

Yetkili mercinin soruşturma izni konusundaki kararını vereceği süre: Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 4483 sayılı Kanununun 5. maddesinin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.(Bkz: 4483 S.K. 7/1.fıkra) Yetkili merci, herhalde yukarıdaki belirtilen bu süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır. (Bkz: 4483 S.K. 7/2.fıkra)

Soruşturma izninin kapsamı: Soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar. Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur. Suçun hukuki niteliğinin değişmesi, yeniden izin alınmasını gerektirmez. (Bkz: 4483 S.K. 8)

Yetkili mercinin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını kimlere bildireceği (Bkz: 4483 S.K. 9/1.fıkra): Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirir.

Verilen karara karşı itiraza hakkı olanlar: (Bkz: 4483 S.K. 9/2.fıkra)

a) Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi;

b) Soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetci itiraz yoluna gidebilir.

İtiraz suresi: İtiraz suresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gundur.

İtirazı inceleyecek mahkeme (Bkz: 4483 S.K. 9/3.fıkra):

a) 4483 sayılı Kanunun 3. maddesinin (e), (f), (g) (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi,

b) Diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç  ay içinde karar bağlanır. Verilen kararlar kesindir. (Bkz: 4483 S.K. 9/4.fıkra)

İştirak halinde işlenen suçlar: 4483 sayılı Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, st memurla aynı mahkemede yargılanır. (Bkz: 4483 S.K. 10)

Soruşturma izninin gönderileceği merci: Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleşmesi yada soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabul üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. İzin zerine ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır. (Bkz: 4483 S.K. 11)

Hazırlık Soruşturmasını yapacak merciler (Bkz: 4483 S.K. 12): Hazırlık soruşturması;

a) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanan memur ve diğer kamu görevlileri ile büyükşehir belediye başkanları hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili,

b) Ortak kararlar veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri, il ve ilçe belediye başkanları, ilçe idare şube başkanları hakkında il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcı vekili,

c) Diğerleri hakkında genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığı tarafından yapılır.

Hazırlık soruşturması sırasında hakim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; (a) bendinde sayılanlar için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, (b) bendinde sayılanlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hakimine başvurulur.

Yetkili ve görevli mahkeme (Bkz: 4483 S.K. 13): Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, 12. maddenin (a) bendinde sayılanlar için Yargıtayın ilgi ceza dairesi, (b) bendinde sayılanlar için il ağır ceza mahkemesi, diğerleri için genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir.

Memurun Muhakemati Hakkında Kanunu Muvakkata diğer kanunlarda yapılan atıflar: Kanunlarda Memurun Muhakemati Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanacağı belirtilen hallerde bu Kanun hükümleri uygulanır. Kanunlarda Memurin Muhakemati Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanmayacağı belirtilen hallerde genel hükümler uygulanır(Bkz: 4483 S.K. 16).

NOT: 3268 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 23 üncü maddesi

gereğince, bazı suçlardan dolayı memurlar ve şerikleri hakkında takip ve muhakeme usulüne ilişkin 15.5.1930 tarihli ve 1609 sayılı Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 3268 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip; mal bildiriminde bulunmamak ve haksız mal edinme, rüşvet, irtikap, ihtilas, zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmi ihale ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması gibi suçların memurlar tarafından işlenmesi halinde, haklarında MMHK. hükümlerinin uygulanmayacağı ve soruşturmanın 3268 sayılı Kanuna göre yapılacağı öngörülmüştür. Asker kişilerin bu Kanunda belirtilen suçları işlemeleri halinde, soruşturma, askeri savcılar tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

c. Adli görevlerinden doğan suçlar: 15 inci maddenin yeni düzenlemesinin c fıkrasına göre, adli görevlerinden doğan suçlarda; 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmü uygulanacaktır.

İlçe ve merkez ilçe jandarma komutanları ile bu hizmeti vekaleten yürütenler (subay ve astsubay) adli hizmetlerden doğan suçlarda, CMUK.nun 154/4 üncü maddesindeki hükme tabidirler. Buna göre; zabıta amirleri hakkında hakimlerin vazifelerinden dolayı tabi oldukları muhakeme usulü tatbik olunacaktır.(Bkz: 4.4.1929 tarihli ve 1402 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu md. 154/4).

Bu hüküm gereğince, maddede sayılan jandarma personeli hakkında, mülki hizmetlerden doğan suçlarda 24.2.1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 82 ve müteakip maddelerinde yazılı hakim ve savcılarının tabi oldukları muhakeme usulü uygulanır.

Buna göre, ilçe ve merkez jandarma komutanlarının adli görevlerinden doğan veya bu görevleri esnasında suç

işlediklerinin ileri sürülmesi halinde, bunlar hakkında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine tabidir.

Konu ile ilgili olarak JTGY.Yönt.nin 148, 185 ile 186 ncı maddelerine bkz.

d. Askeri görevlerinden doğan suçlar: 15 inci maddenin yeni düzenlemesinin d fıkrasına göre, Jandarma personeline askeri görev verildiği takdirde bu görevlerden doğan suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Bu suçların muhakemesi, Jandarma personelinin emrine verildiği askeri birlik personelinin muhakeme etmekle görevli ve yetkili olan askeri mahkemede görülür.

e. Jandarma personelinin kişisel suçlarında genel hükümlere göre işlem yapılacaktır: Jandarma personelinin adli, mülki ve askeri hizmetleri dışında işlemiş oldukları suçlarda (kişisel suçlarında) soruşturma ve yargılama genel hükümlere göre yapılır.

Bu konuda JTGYK.nun 15 maddesinde yer alan hüküm, yeni bir kural içermemektedir. Genel hükümlerin tekrarı olarak görülmektedir.

DEVAM EDECEK.....